

Polecenia podsumowujące

1. Opisz geografię plemienną Polski przed przejęciem władzy przez Mieszka I.
2. Wyjaśnij, jakie korzyści przyniósł krajowi chrzest.
3. Scharakteryzuj relację między Mieszkiem I a cesarstwem.
4. Wyjaśnij, czym był dokument *Dagome iudex* i w jakim celu został sporządzony.

◆ Polska przedpiastowska

Biskupin – przykład osadnictwa przedstowiąńskiego na ziemiach polskich (VIII w. p.n.e.).
Przybycie Słowian na tereny między Bugiem a Odrą (prawdopodobnie w V w.).
Plemiona zamieszkujące ziemie polskie w IX w. – m.in. Ślężanie i Wiślanie – wymienione w *Geografie Bawarskim*.
Polanie, Mazowszanie i Pomorzanie – plemiona wymienione w *Kronice Nestora* z XII w.

◆ Organizacja plemienna w Polsce przedpiastowskiej

Plemiona – organizmy o charakterze etniczno-terytorialnym.
Federacja – związek kilku plemion.
Grody – centra plemienne o charakterze politycznym i religijnym, siedziba wodzów, ówczesnych elit i drużyny książęcej.
Religia o charakterze politeistycznym.
Najważniejsze bóstwa: Perun, Trzygłotw, Weles, Świątowit.

◆ Państwo Piastów

Polanie twórcami państwa.
Polanie zamieszkujący tereny między Poznaniem a Gnieznem.
Od ok. 940 r. wznoszenie grodów w Poznaniu, Gnieźnie, Gieczu i na Ostrowie Lednickim.
Rządy w państwie w rękach dynastii Piastów.
Poszerzanie przez Mieszka I terenów znajdujących się we władaniu dynastii.

◆ Chrzest Polski

Przyczyny

- zagrożenie ze strony margrabiów saskich prowadzących akcję chrystianizacyjną na Połabiu
- konflikt z Wietłami o ujście Odry

Przebieg

- 964 lub 965 – sojusz polsko-czeski i ślub Mieszka I z czeską księżniczką Dobrawą
- 966 – chrzest Mieszka I, początki chrześcijaństwa w Polsce

Skutki

- Polska w kręgu cywilizacji łacińskiej
- chrystianizacja kraju, utworzenie biskupstwa misyjnego w Poznaniu (968)
- zacieśnienie relacji z Czechami
- poprawa stosunków z cesarstwem
- pojawienie się w kraju duchownych umiejących pisać i czytać
- wznoszenie budowli o charakterze sakralnym, np. kościołów i bazylik
- wpływ duchownych na rozwój państwa

◆ Ekspansja terytorialna i jej skutki

967 – pokonanie sprzymierzonego z Wietłami grafa saskiego Wichmana.
972 – konflikt z margrabią tużyckim Hodonem i zwycięska bitwa pod Cedynią.
Przejęcie kontroli nad Pomorzem Zachodnim.
Sojusze z państwami skandynawskimi.
990 – przyłączenie Śląska i Małopolski do państwa Mieszka I.
Ok. 990 – wystawienie dokumentu *Dagome iudex*, w którym Mieszko I ofiarowuje swój kraj w opiekę papieżowi.

Polecane publikacje

Jerzy Dowiat, *Chrzest Polski*, Warszawa 1997.
Gerard Labuda, *Mieszko I*, Wrocław–Warszawa–Kraków 2009.
Krzysztof Ożóg, *966. Chrzest Polski*, Kraków 2015.

